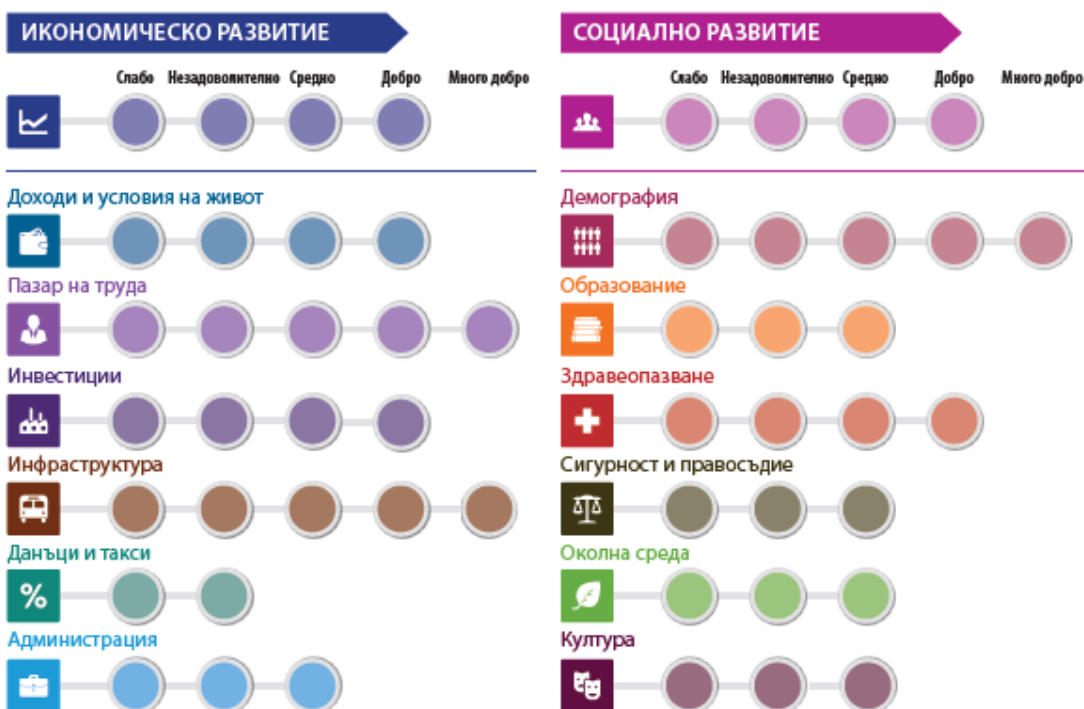

ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Пловдив продължава да нараства и през 2016 г. и остава шестият най-висок в страната. Нещо повече – ръстът му изпреварва средния за страната, въпреки относително високата база. Бързият ръст е съпроводен и със сравнително голямо увеличение на заплатите и доходите в областта. Новото повишение на икономическата активност през 2017 г. в областта е съпроводено едновременно от изстрелване на заетостта до рекордни нива и значително намаление на безработицата. Бизнес и инвестиционната активност в област Пловдив е сравнително добра. Пътищата в областта са със сравнително добро качество. Подобно на тенденциите в повечето икономически развити области нивото на местните данъци и такси в област Пловдив е сравнително високо. Самооценките на местната администрация за развитието на електронното правителство и предоставянето на услуги на „едно гише“ намаляват през 2018 г. и отново са по-ниски в сравнение със средните за страната.

Общото застаряването на населението в страната не подминава и област Пловдив, въпреки че не е толкова дълбоко. За първи път зрелостниците в областта имат по-нисък от средния резултат на матурата по български език и литература през 2018 година. Сравнително високия брой на лекари и легла в местните болници обясняват защо именно Пловдив е областта с най-висок относителен брой на преминалите за лечение болни. Сравнително високата степен на урбанизация и гъстота на населението в областта обяснява относително добрата свързаност на населението с обществена канализация и с така, свързана с пречиствателни станции за отпадъчни води. Замърсяването на въздуха е сравнително ниско, но областта е на първо място по относителен обем на образуваните битови отпадъци. Местните кина се радват на висок интерес.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Пловдив продължава да нараства и през 2016 г. и остава шестият най-висок в страната. Нещо повече – ръстът му изпреварва средния за страната, въпреки относително високата база. Бързият ръст е съпроводен и със сравнително голямо увеличение на заплатите и доходите в областта. През 2016 г. брутната годишна работна заплата в областта достига 9 911 лв. – също шестата най-висока в страната. Доходът на лице от домакинството в област Пловдив за първи път през 2017 г. превишава 5 хиляди лева, въпреки че остава по-нисък от средния за страната. Бедността в областта през 2017 г. отново е близка по стойност до средните за страната нива. През 2017 г. относителният дял на населението, живеещо с материални лишения за първи път след началото на кризата намалява до под 30% и под средното за страната ниво.

След двугодишно намаление на икономическата активност в областта през 2017 г. тя бележи стабилен растеж (със 7 п.п.) до 74% и при 71% в страната. Този ръст е съпроводен едновременно от изстрелване на заетостта до рекордни нива и значително намаление на безработицата. Коефициентът на заетост достига 70% (при 67% в страната), а този на безработица намалява до под 5% (при 6% в страната). Образователната структура на трудоспособното население в областта остава близка до средната в страната. Сред хората на възраст 25-64 г. тези с висше образование са 27% (при 28% в страната), а с основно и по-ниско образование – 19% (при 17% в страната). Коефициентът на демографско заместване като отношение на населението на възраст 15-19 г. към това на 60-64 г. в областта е 67% (при 64% в страната). Това означава, че на всеки 100 души, на които предстои да навлязат в пенсионна възраст в близките няколко години отговарят 67 младежи, на които предстои да се вляят на пазара на труда.

Бизнес и инвестиционната активност в област Пловдив е сравнително добра. През 2016 г. се забелязва ръст на нефинансовите предприятия. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи на човек от населението намаляват леко спрямо 2015 г., но тъй като в страната намалението им е по-високо, стойността в областта за първи път изпреварва средната. Ръст се забелязва и при чуждите инвестиции, но те остават под средните за страната – 2 578 евро на човек при 3 310 евро на човек в страната. Усвоените европейски средства нарастват до 1 228 лв. на човек (при 1 543 лв. на човек в страната) към 30 юни 2018 г., като в рамките на областта най-много са изплатените средства в общините Кричим и Хисаря.

Гъстотата на железопътната мрежа в областта остава значително по-висока от средната за страната. Гъстотата на пътната мрежа е съизмерима със средната, както и делът на автомагистралите и първокласните пътища – 18% в областта при 19% в страната през 2016 година. Същевременно пътищата в областта са със сравнително добро качество – 49% при 40% в страната през 2017 година. Достъпът и използването на интернет в областта остават по-високи от средните стойности в страната.

Подобно на тенденциите в повечето икономически развити области нивото на местните данъци и такси в област Пловдив е сравнително високо. През 2018 г. в областта има и пет нови увеличения на местни данъци (три от тях са в община Перушица). Значително по-високи от средните нива в страната са усреднените ставки на данъците върху такситата и превозните средства. Малко по-ниски пък са данъците върху прехвърлянето на собственост.

Самооценките на местната администрация за развитието на електронното правителство и предоставянето на услуги на „едно гише“ намаляват през 2018 г. и отново са по-ниски в сравнение със средните за страната. Оценката за прозрачността на общините в областта пък остава по-висока от средната, като най-високи резултати отново имат Пловдив и Асеновград. Покритието на кадастъра в областта нараства с темпа на това в страната като общините Пловдив, Садово и Родопи включват още от териториите си в кадастралната карта през 2017 година.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Общото застаряването на населението в страната не подминава и област Пловдив, въпреки че в областта не е толкова дълбоко. Раждаемостта остава по-висока от средната за страната, а заселените продължават да са повече от изселените. Коефициентът на естествен прираст през 2017 г. се задържа на $-5,1\text{‰}$ (при $-6,5\text{‰}$), а Пловдив е сред шестте области с положителен коефициент на механичен прираст ($2,5\text{‰}$ при $-0,8\text{‰}$ в страната). Тези показатели водят до намаляване на коефициента на възрастова зависимост като отношение на населението на 65 и повече години към това на 0-14 г., който обаче остава близък до средния за страната и далеч по-висок от областите с най-младо население (Сливен, столицата, Варна и Бургас). Делът на градското население в областта продължава да е сравнително висок и да се повишава, а Пловдив е областта с третата най-висока гъстота на населението (след столицата и Сливен).

Коефициентът на записване на населението в V-VIII клас в областта се повишава през 2017 г. и остава по-висок от средния за страната. Дяловете на второгодниците и отпадналите от основното и средното образование намаляват, но остават по-високи от средните за страната. За първи път зрелостниците в областта имат по-нисък от средния резултат на матурата по български език и литература през 2018 г. – 4,19 при 4,24 в страната, но и делът на слабите оценки остава по-нисък – 5% при 6% в страната. Разположението на някои от водещите университети в страната именно в област Пловдив предопределя високия относителен брой на студентите, който обаче намалява в унисон с тенденциите в страната.

Осигуреността на областта с лекари е сравнително висока. Един общопрактикуващ лекар в областта отговаря на 1 452 души от населението (при един на 1 562 души в страната), а един лекар от водеща специалност – на 418 души (при един на 529 души в страната). Пловдив остава втората област (след Плевен) с най-голяма леглова база в страната – 7,8 легла на хиляда души в многопрофилните болници при 4,9 легла на хиляда души в страната. Сравнително високият брой на лекари и легла в местните болници обяснява защо именно Пловдив е областта с най-висок относителен брой на преминалите за лечение болни – 410 на хиляда души при 242 на хиляда души в страната през 2017 година. Големият брой на лекуваните болни навежда на мисълта, че и хора от други области търсят здравни грижи в област Пловдив.

Въпреки че наказателните съдии в окръжния съд в Пловдив са сравнително натоварени, бързината на правораздаване е относително добра и през 2017 година. Един съдия в областта разглежда средно по 12 наказателни дела месечно (при 10 дела на месец на съдия в страната), приключилите в тримесечен срок дела са 94% (при 91% в страната), а висящите – 6% (при 9% в страната). Пловдив е сред областите с най-нисък относителен брой на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността – 9 на хиляда души (при 13 на хиляда души в страната), но разкриваемостта е равна на тази в страната – 45%.

Сравнително високата степен на урбанизация и гъстота на населението в областта обяснява относително добрата свързаност на населението с обществена канализация и с такава, свързана с пречиствателни станции за отпадъчни води. Същевременно замърсяването на въздуха с въглероден диоксид продължава да е сравнително ниско, но намалява през 2016 година. Пловдив остава сред областите с най-голям относителен обем на образувани битови отпадъци на човек от населението, който като цяло расте през годините. С новото нарастване от 2016 г. областта вече става първенец в това отношение, натрупвайки 543 кг образувани отпадъци на човек от населението (при 406 кг на човек в страната).

След столицата и Варна Пловдив е областта с най-голям относителен брой на посещенията в кината – 997 на хиляда души от населението при 778 на хиляда души в страната през 2017 година. Същевременно интересът към местните театри, музеи и библиотеки е по-ограничен. Най-голяма е разликата при библиотеките – 248 посещения на хиляда души в Пловдив при 604 на хиляда души в страната.

Ключови показатели за област Пловдив

Индикатори на икономическото развитие	2013	2014	2015	2016	2017
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	9 440	9 295	10 173	11 222	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	4 514	4 410	4 300	4 381	5 093
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	7 922	8 504	9 084	9 911	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната, %	23,1	19,9	22,6	22,7	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15-64 години (%)	70,7	71,7	68,8	66,5	73,6
Коефициент на заетост на населението на 15-64 години (%)	61,2	62,2	62,1	62,0	70,1
Коефициент на безработица на населението на 15-64 години (%)	13,4	13,1	9,6	6,8	4,7
Дял на населението с висше образование, 25-64 г. (%)	23,4	25,1	25,4	25,2	26,7
Брой на нефинансови предприятия на 1000 души от населението	51	52	54	56	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	2 291	2 422	2 637	2 582	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	2 430	2 284	2 368	2 578	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	60,7	45,0	61,7	68,4	76,2
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	43,7	44,5	47,1	47,6	48,7
Покритие на кадастъра (%)	24,4	24,4	24,4	24,6	36,6

Индикатори на социалното развитие	2013	2014	2015	2016	2017
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-4,0	-4,3	-4,9	-5,1	-5,1
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	3,1	0,5	1,4	2,6	2,5
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,34	4,34	4,31	4,27	4,33
Процент оценки на матурите по БЕЛ под среден 3,00	4,9	4,6	7,0	8,6	6,3
Нетен коефициент на записване на населението в V-VIII клас, %	79,5	78,8	78,0	77,7	89,3
Дял на здравноосигурените лица (%)	86,5	87,2	88,4	87,7	87,1
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	353,0	242,2	412,1	408,0	410,0
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	11,3	10,6	10,3	9,1	9,3
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	32,1	34,4	37,8	54,5	45,4
Дял на висящите наказателни дела (%)	5,4	14,6	5,4	5,2	6,2
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадни води (%)	54,6	54,9	64,1	65,8	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата, тонове вредни емисии/кв. км	127,6	131,7	137,0	43,8	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	769	808	869	967	997
Посещения в театрите на 1000 души от населението	250	299	259	246	232